

Prije dva dana, kako bi pripomogao u rješavanju problema koji nam je „donio“ švicarski franak, predložio sam: „Danas 3. kolovoza 2011. godine srednji tečaj švicarskog franka vrijedi više za 52,4% u odnosu na 31. prosinca 2007. godine. Opako, opako, jako opako. Nitko nije sretan, osim, recimo, poslovnih banaka u Hrvatskoj. Međutim, povećanje zarade poslovnih banaka moglo bi biti, u konačnici, jako, jako „gorko“. Igra sa švicarskim frankom mogla bi se za sve sudionike pokazati kao gubitnička kombinacija. To zaključujem po velikom broju pisama koji mi je nakon jučerašnje emisije „Hrvatska uživo“ uputio velik broj hrvatskih građana, očito kreditno zaduženih uz valutnu klauzulu u švicarcima. Tada sam, da podsjetim, predložio „dogovorno“ sužavanje raspona tečaja švicarskog franka između 5 i 6 kuna za švicarski franak. To je gruba aproksimacija ali moguća polazna osnova za dogovaranje. Osim toga, predložio sam da se formira arbitražna grupa koja bi utvrdilo raspon mogućih fluktuacija švicarskog franka i koja bi bila obvezna za sve zainteresirane strane. Arbitražnu komisiju bi sačinjavao po jedan predstavnik Ministarstva financija, Hrvatske udruge poslovnih banaka, HNB-a, predstavnik dužnika (ili Udruge potrošača), te tri nezavisna ekonomista kojima je poznato bankarsko poslovanje, s jedne strane, i stanje u hrvatskom gospodarstvu, s druge strane.“ Ostatak obrazloženja možete naći na www.dnevno.hr

Prijedlog koji je „na stolu“ u svojoj osnovi sastoji se u trenutnom likvidnom otklonu negativnih učinaka tečaja švicarskog franka. Ništa više. „Poslovne banke“ su „izašle u susret dužnicima“. Dakle, vrijdi ona narodna „nikada te tuđa ruka neće počesti“. Samo da napomenem da je prinos na desetogodišnje švicarske obveznice manji od 1,5%. Iz tog podatka lako je izračunati o kakvim se profitnim maržama radi ukoliko se poslovne kombinacije temelje na švicarskom franku.

Ne mogu a da ne podsjetim čitaoce ovih stranica kao i znanstvenu i stručnu javnost na moje protivljenje internacionalizaciji hrvatskog bankarskog sustava. Tada sam internacionalizaciju bankarskog sustava slikovito usporedio sa tuđim krvotokom, „domaće poslovne banke“, u kojima teče nacionalna krv, kuna. Drugim riječima, smatrao sam tada kao i sada da internacionalizacija bankarskog sustava stvara trajnu ovisnost hrvatskog društva.

Više puta sam na ovim stranicama citirao Bergera pa ću sada ponoviti: „...odluke o nacionalnoj ekonomskoj politici donose se sada izvan zemlje i za korist drugih. Nacionalna ekonomija je „iskrivljena“ jer njen pravac diktiraju vanjske potrebe, a ne njena autohtona logika. Nacionalna inicijativa je ugušena često do stupnja „industrijskog infaticida“ - to jest, domaći industrijski

razvoj je zaustavljen u interesu strane inicijative, koja dominira nacionalnom privredom. Napokon, autohtono stanovništvo je pauperizirano, uz izuzetak takozvane comprador klase - lokalnih grupa koje postaju zastupnicima strane inicijative. Drugim riječima, nerazvijenost Trećeg svijeta nije stanje koje prethodi dolasku međunarodnog kapitalizma u te zemlje, već je prije stanje što ga taj međunarodni kapitalizam proizvodi, i to nužno." (Izvor: Peter L. Berger: "Kapitalistička revolucija", Nprijed, Zagreb, 1995., str. 149. i 150.)

Ipak nije sve zlo za zlo.

Prvo. Hrvatski su se građani konačno otrijeznili i shvatili da konzumerizam temeljen na kreditima im neće ništa dobrog donijeti. „Oparen i u ledeno puše.“

Drugo. Nacionalna komercijalna banka nema alternative.

Treće. Male banke moraju shvatiti da je krajnje vrijeme da se objedine jer će u protivnom, u narednom razdoblju, imati grdnih problema. Razlog tome je trivijalan. „Domaće banke“ imaju zaleđe u bankama majkama pa mogu funkcionirati po principu marginalnih troškova, domaće banke su prisiljene funkcionirati po principu ukupnih troškova. Nadalje, tržište kredita je zasićeno. Osim toga, financijska industrija funkcionira u uvjetima rastućih prinosa što velike čini nadmoćnijim nego što je to, recimo, u realnom gospodarstvu.

Četvrto. Hrvatsko gospodarstvo još uvijek nije dodirnulo „dno krize“ pa će uvjeti privređivanja biti sutra teži nego što su to danas.

Za sada toliko.